

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 053 «Психологія»
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
кваліфікація: бакалавр психології**

для денної/заочної форми навчання

Каталог вибіркових дисциплін. В інформаційному виданні подано анотований перелік вибіркових дисциплін, які пропонуються для включення в освітньо-професійну програму підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, кваліфікація: бакалавр психології.

Розробники робочих програм вибіркових навчальних дисциплін:
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 1 ДонДУВС;

Затверджено

Гарант освітньої програми
15.01. 2024 р.

Наталя ЦУМАРСВА

ДО УВАГИ КОРИСТУВАЧІВ КАТАЛОГУ

Після ознайомлення із каталогом та змістом анотацій із запропонованих дисциплін вибіркової компоненти здобувач вищої освіти повинен обрати:

- 2 навчальні дисципліни на 3 семестр (8 кредитів)**
- 4 навчальні дисципліни на 5 семестр (16 кредитів)**
- 3 навчальні дисципліни на 6 семестр (12 кредитів)**
- 3 навчальні дисципліни на 7 семестр (12 кредитів)**
- 3 навчальні дисципліни на 8 семестр (12 кредитів)**

За період навчання здобувач повинен обрати не менше 60 кредитів.

Вибір здійснюється в письмовій (заява) та/ або електронній формах.

ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВОГО КОМПОНЕНТУ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

3 семестр

ВК 1

1. Антропологія. 2. Основи ораторського мистецтва та комунікативної компетентності. 3. Основи медіації.	4 кредити залік
---	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 2

1. Практикум з загальної психології. 2. Психологія та конфліктологія великих та малих соціальних груп. 3. Зоопсихологія.	4 кредити залік
--	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

5 семестр

ВК 5

1. Соціально-психологічний тренінг спілкування та ефективної комунікації. 2. Геронтопсихологія. 3. Етнопсихологія.	4 кредити залік
--	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 6

1. Віктимологія. 2. Психологія особистості. 3. Теорія та практика переговорної діяльності.	4 кредити залік
--	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 7

1. Юридична педагогіка. 2. Організація професійної приватної діяльності психолога. 3. Психологія масмедіа та інформаційна безпека.	4 кредити залік
--	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 11

1. Психологія групових та масових процесів. 2. Організаційна психологія. 3. Візуальна психодіагностика.	4 кредити залік
---	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

6 семестр

ВК 8

1. Тренінг профілактики і запобігання конфліктів. 2. Ювенальна психологія. 3. Основи психосоціальної роботи з дітьми.	4 кредити залік
---	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 9

1. Профайлінг. 2. Профілактично-виховна робота з дітьми. 3. Основи профорієнтації та самореалізації особистості.	4 кредити залік
--	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 10

1. Психологічна служба. 2. Психологія праці. 3. Психологія сім'ї.	4 кредити залік
---	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

7 семестр

ВК 3

1. Психологія злочинності. 2. Психологія творчості. 3. Психосоматика.	4 кредити залік
---	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 4

1. Патопсихологія. 2. Пропедевтика психічних захворювань. 3. Психіатрія.	4 кредити залік
--	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 12

1. Військова психологія. 2. Наркологія та залежні стани. 3. Перинатальна психологія та психологія материнства	4 кредити залік
---	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

8 семестр**ВК 13**

1. Основи психотравматології. 2. Основи соціально-психологічної реабілітації. 3. Основи арттерапії.	4 кредити залік
---	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 14

1. Сучасні технології профорієнтації та професійного розвитку. 2. Тренінг з основ медіації. 3. Діяльність психолога в системі інклюзивної освіти.	4 кредити залік
---	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

ВК 15

1. Судово-психологічна експертиза. 2. Психологічна реабілітація військовослужбовців та їх сімей. 3. Психологія суїциду.	4 кредити залік
---	----------------------------

*Обирається одна дисципліна із запропонованих

АНОТАЦІЯ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ

3 семестр

ВК 1

Назва дисципліни: **Антропологія.**

Опис змісту дисципліни: Предмет і завдання курсу "Антропологія". Короткий історичний нарис розвитку поглядів на походження людини. Антропометрія та антропоскопія. Антропометричні точки Одонтологія. Гематологія. Дерматогліфіка. Міжгрупова мінливість морфофізіологічних ознак. Антропогенез. Загальні уявлення про раси.

Назва дисципліни: **Основи ораторського мистецтва та комунікативної компетентності.**

Опис змісту дисципліни: Роль ораторського мистецтва у професійній діяльності психолога. Функції ораторського мистецтва. Предмет і закони ораторського мистецтва. Види красномовства та сфери його застосування. Історія ораторського мистецтва. Взаємодія оратора та аудиторії. Об'єктивні та суб'єктивні перешкоди контакту оратора й аудиторії та їх урахування в організації аудиторії. Стратегія і тактика оратора. Підготовка виступу. Основні етапи підготовки тексту промови. Форми текстового оформлення матеріалу. Правила і помилки висунення тези, аргументації і демонстрації. Культура мови. Образність мови: поняття, зміст, роль, засоби створення образності. Стил мови Техніка мовлення. Інтонація. Інтонаційно-виразні засоби мовлення. Логіко-інтонаційний аналіз промови. Мовні ноти. Принципи і засоби полеміки. Характеристика запитань і відповідей у полеміці. Види полемічних «хитрощів» у полеміці. Шляхи їх нейтралізації.

Назва дисципліни: **Основи медіації.**

Опис змісту дисципліни: Теоретичні основи медіації. Психологічне та правове регулювання медіації. Етичні засади діяльності медіатора у психологічній діяльності. Судова медіація. Організаційна медіація. Проектування в психологічній діяльності. Моделювання служби медіації. Сімейна медіація. Медіація серед учнівської та студентської молоді.

ВК 2

Назва дисципліни: **Практикум з загальної психології**

Опис змісту дисципліни: Основи організації психологічних досліджень. Дослідження психології особистості. Індивідуально-типологічні властивості особистості. Психологія діяльності та спілкування. Вивчення спілкування та міжособистісних стосунків у групах і колективах. Дослідження уваги, відчуттів, сприймання. Вивчення пам'яті. Види пам'яті. Безпосереднє запам'ятовування. Дослідження особливостей мислення, уяви, мовлення. Вивчення емоційної сфери. Вивчення вольової сфери. Дослідження характеру та темпераменту. Вивчення здібностей.

Назва дисципліни: **Психологія та конфліктологія великих та малих соціальних груп.**

Опис змісту дисципліни Проблеми визначення конфліктології, об'єкт та предмет науки. Психологія соціальних груп. Методи конфліктології. Загальна характеристика груп методів конфліктології. Групи та конкретні методи конфліктології. Характеристика конфлікту як соціального явища. Сутність конфлікту та його структура. Класифікація конфліктів. Причини та динаміка конфліктів. Теорії механізмів виникнення конфліктів. Формули конфліктів. Конфлікти і трансактний аналіз. Технології управління конфліктом у **великих та малих соціальних групах**.

Назва дисципліни: **Зоопсихологія.**

Опис змісту дисципліни: Предмет і методи зоопсихології. Історія становлення і розвитку зоопсихології. Еволюція психічного відображення. Прикладні аспекти зоопсихології. Зоопсихологічні і порівняльно-психологічні аспекти інстинктивної поведінки тварин. Психологічні аспекти навчання тварин. Інтелектуальні акти тварин. Основний психологічний зміст комунікації тварин. Основи анімалотерапії.

5 семестр

ВК 5

Назва дисципліни: **Соціально-психологічний тренінг спілкування та ефективної комунікації.**

Опис змісту дисципліни: Історико-методологічні основи тренінгової роботи. Структура, етапи, принципи організації соціально-психологічного тренінгу. Професійні та особистісні якості тренера. Методика організації групової взаємодії. Методика розробки плану проведення психологічного тренінгу. Техніки, вправи, та ігрові методи, що використовуються в тренінговій роботі. Підбір учасників, формування групи. Лідери, аутсайтери, актив та пасив Т-груп. Прийоми і практики соціально-психологічного тренінгу. Оцінка ефективності тренінгу. Соціально-психологічний тренінг у розвитку комунікативних навичок. Оптимізація перцептивних процесів у групі тренінгу. Комунікативна компетентність та практика її формування. Організація і проведення групової дискусії. Поняття про психологічний вплив. Техніки впливу та протидії впливу, маніпуляції. Т-групи як психологічна практика.

Назва дисципліни: **Геронтопсихологія.**

Опис змісту дисципліни: Теоретичні основи науки про людину літнього віку. Диференціація понять старість і старіння. Класифікація теорій старіння. Пізній онтогенез як етап психічного розвитку людини. Загальна характеристика фізіологічного старіння та старіння нервової системи. Вікові зміни особистості та Я-концепції у пізній дорослості. Суспільні стереотипи та міжособистісні стосунки у пізній дорослості. Психологічне консультування літніх людей. Психотерапевтичні методи роботи з людьми літнього віку.

Назва дисципліни: **Етнопсихологія.**

Опис змісту дисципліни: Етнопсихологія як наука. Етнопсихологія, як галузь психологічної науки. Зв'язок етнопсихології з іншими науками.

Предмет і об'єкт дослідження етнопсихології. Психологічна сутність основних понять етнопсихології. Основні етапи розвитку предмету етнопсихології. Етнічна ідентичність. Дослідження відмінностей між народами в Стародавньому у світі. Розвиток етнопсихологічних вчень в Європі. Розвиток вітчизняної етнопсихології. Основні напрями розвитку сучасної етнопсихологічної науки. Методологічні проблеми етнопсихологічних досліджень. Методологічні принципи етнопсихології. Основні і додаткові методи етнопсихології. Проблема етносу і нації. Поняття маргінальності. Сучасні процеси національного та державного будівництва. Національний менталітет. Етнопсихологічна характеристика українців. Етнос і релігія. Проблема етнічної установки в етнопсихології. Основні соціальні функції стереотипів. Психологічні механізми засвоєння соціотипової поведінки: соціалізація, наслідування, ідентифікація. Поняття про авто стереотипи та гетеростереотипи. Явище «ефекту призми». Етностереотип і націоналізм. Роль масової інформації у формуванні етностереотипів. Етнічні конфлікти

ВК 6

Назва дисципліни: **Віктимологія.**

Опис змісту дисципліни: Віктимологія як наука і навчальна дисципліна. Жертва та постраждала особа злочинних посягань. Віктимність, віктимізація, віктимна поведінка. Окремі категорії жертв кримінальних правопорушень. Детермінація віктимної поведінки. Віктимологічне запобігання злочинності. Віктимологічна характеристика та запобігання насильницьким кримінальним правопорушенням. Віктимна поведінка жертв вуличного насильства. Віктимологічні заходи захисту жертв насильства на ґрунті національної, расової та релігійної нетерпимості. Віктимологічна характеристика кримінальних правопорушень проти власності та запобігання їм. Особливості віктимної поведінки жертв шахрайства. Віктимологічна характеристика необережних кримінальних правопорушень та запобігання їм. Віктимологічне запобігання кримінальним правопорушенням стосовно жінок, неповнолітніх осіб та осіб похилого віку. Міжнародний досвід віктимологічного запобігання злочинності.

Назва дисципліни: **Психологія особистості.**

Опис змісту дисципліни: Психологія особистості як наукова дисципліна. Основні напрями вивчення особистості. Базові категорії психології особистості: індивід, особистість, індивідуальність. Основні етапи історії досліджень особистості. Концепції і теорії особистості. Психологічна характеристика особистості. Індивідуально-психологічні властивості особистості. Загальна характеристика властивостей людини як індивіда. Погляди психологів на роль генетичних чинників у розвитку особистості. Вікові індивідні властивості та особистість. Статевий диморфізм і статева ідентифікація особистості. Основні підходи до дослідження темпераменту. Соціально-психологічна характеристика особистості. Типологія характерів. Акцентуації характеру. Поняття про мотивацію та її місце в структурі психіки. Розвиток і формування особистості. Розвиток і формування самосвідомості

Назва дисципліни: **Теорія та практика переговорної діяльності**

Опис змісту дисципліни: Загальна характеристика переговорного процесу. Принципи, методи і механізми переговорного процесу. Вимоги до організації та проведення переговорів. Зміст комплексної підготовки до процесу переговорів. Формування готовності до переговорів. Процес переговорів. Поведінка під час ведення ділових переговорів. Використання маніпулятивних технологій у переговорному процесі. Специфіка переговорів в зарубіжних країнах.

ВК 7

Назва дисципліни: **Юридична педагогіка.**

Опис змісту дисципліни: Юридична педагогіка як галузь педагогічної науки. Предмет, цілі, завдання, система юридичної педагогіки. Методологія юридичної педагогіки. Педагогіка правової соціалізації та культури. Педагогічна система юридичної освіти. Педагогіка виховання у правоохоронних органах. Професійна підготовка персоналу правоохоронних органів. Екстремально-юридична педагогіка. Педагогіка управління правоохоронними органами. Педагогічне забезпечення вирішення основних правоохоронних завдань. Кримінологічна, кримінальна і превентивна педагогіки. Педагогічне забезпечення охорони порядку та безпеки. Педагогіка в діяльності органів попереднього слідства, адвокатури, прокуратури і судів. Виправна (пенітенціарна) педагогіка.

Назва дисципліни: **Організація професійної приватної діяльності психолога.**

Опис змісту дисципліни: Приватна професійна діяльність психолога в Україні. Нормативна і правова база яка забезпечує законну основу приватної професійної діяльності. Проблеми та перспективи. . Етичні норми професійної діяльності приватного психолога. Приватний психолог: його особистість і діяльність. Типові помилки діяльності. Міра впливу особистості психолога на результат . Клієнт його особистість і діяльність у процесі роботи. Мотивація участі у роботі. Оцінка результатів діяльності. Конкурентоспроможні області впровадження послуг психолога. Консультування. Тренінг. Психологічний супровід. Коучинг. Реабілітація. Самопрезентації, маркетинг та менеджмент професійної діяльності психолога. Конкурентоспроможні форми приватних професійних послуг. Основні професійні техніки у консультуванні. Контакт і контракт з клієнтом. Перша консультація. Особливості роботи з різними категоріями населення.

Назва дисципліни: **Психологія масмедіа та інформаційна безпека.**

Опис змісту дисципліни: Предмет і завдання медіапсихології. Соціальнопсихологічні функції медіапсихології в сучасному суспільстві. Характеристика методів дослідження масових комунікацій. Психологічні особливості медіакомунікації як складової соціальної системи. Медіасередовище: зміст поняття, загальні та специфічні ознаки. Класифікація медіа. Канали масмедіа. Психологічні особливості медіавпливу у процесі взаємодії засобів масових комунікацій та аудиторії. Концепції медіавпливу.

Ефекти впливу мас-медіа на особистість: класифікація та характеристика. Аудиторія як об'єкт і суб'єкт комунікації. Види аудиторії. Мотиви звернення особистості до мас-медіа. Медіа як агент соціалізації. Аналіз провідних психологічних концепцій соціалізації особистості за посередництвом ЗМІ. Вікові аспекти медіасоціалізації. Переваги та ризики медіасоціалізації особистості. Проблема само-ідентифікації особистості в сучасному медіапросторі. Сутність явища медіазалежності, її різновиди та показники. Психологічна характеристика деструктивного медіасередовища. Психологія новинних ЗМІ. Медіаграмотність як умова інформаційної безпеки особистості в сучасному медіапросторі.

ВК 11

Назва дисципліни: **Психологія групових та масових процесів.**

Опис змісту дисципліни: Загальна характеристика великих соціальних груп. Психологія соціальних класів. Психологія етнічних груп. Психологія масових явищ. Масова комунікація. Громадська думка. Суспільний настрій. Мода. Чутки. Паніка. Психологічні особливості великих стихійних груп. Психологія мас. Маса та масова свідомість. Особистість людини в масі. Механізми масової свідомості. Масові психічні прояви. Масові настрої в державі. Масові явища в політиці та релігії. Психологія реклами та піар-впливу.

Назва дисципліни: **Організаційна психологія.**

Опис змісту дисципліни: Організаційна психологія як галузь психологічної науки. Психологічні основи діяльності персоналу організацій. Основні види діяльності психологів по роботі з персоналом. Поняття про організації та їх основні функції. Психологічні особливості ефективної взаємодії працівників та організації. Психологічні основи управління організаціями. Психологічні механізми мотивації персоналу. Психологічні основи забезпечення психічного здоров'я працівників організації. Адаптація співробітників в організації. Рекрутинг.

Назва дисципліни: **Візуальна психодіагностика.**

Опис змісту дисципліни: Предмет та завдання візуальної психодіагностики. Структура та стан розвитку сучасної візуальної психодіагностики. Зв'язок візуальної психодіагностики з іншими науками. Виникнення і етапи розвитку візуальної психодіагностики. Методи дослідження зовнішніх проявів людини. Типологічні особливості людей та їх зовнішні ознаки. Візуальна характеристика типів темпераменту. Мімічні особливості людини та їх характеристика. Мова тіла рухів та її діагностика. Постава і хода, їх характеристика, зв'язок з фізичним та психічним станами людини. Рука людини як джерело знань у візуальній психодіагностиці. Дистанція у спілкуванні, її типи. Графологія і пізнання особистості. Використання візуальної психодіагностики у практиці ділової взаємодії. Викриття брехні. Прояви акцентуацій характеру. Гендерні особливості невербальної поведінки особистості.

6 семестр

ВК 8

Назва дисципліни: **Тренінг профілактики і запобігання конфліктів.**

Опис змісту дисципліни: Психологія конфлікту як наукова дисципліна, методи психології конфлікту. Психологічні теорії конфлікту: інтрапсихічна інтерпретація, поведінковий підхід, когнітивний підхід. Сучасна типологія конфліктів. Конфліктогени та синтони спілкування. Механізми виникнення конфліктів. Чинники виникнення конфліктів. Структура, розвиток, аналіз конфлікту. Стили та стратегії поведінки у конфлікті. Копінгповедінка. Конфліктна особистість. Психологія управління конфліктом, основні поняття та категорії. Діагностика та прогнозування конфліктів. Некерований конфлікт. Психопрофілактика та попередження організаційних конфліктів. Методи управління конфліктами. Переговори, фасилітація, медіація та арбітраж. Специфіка управління різними формами конфлікту: тероризм, війна, революція, бійка, словесна агресія тощо.

Назва дисципліни: **Ювенальна психологія.**

Опис змісту дисципліни: **Поняття, зміст, об'єкт та предмет вивчення ювенальної психології.** Основні категорії ювенальної психології. Психологічні особливості підліткового віку. Особливості соціально дезадаптованої поведінки підлітків. Поняття, типи, прояви та причини девіантної поведінки дітей. Профілактика девіантної поведінки підлітків. Психолого-педагогічний інструментарій психодіагностики, корекції та супроводу підлітків з девіантною

поведінкою. Основні напрями корекційно-розвивальної роботи з адаптації та соціалізації підлітків. Техніки та прийоми психологічного впливу на підлітків з девіантною поведінкою. Організаційні аспекти роботи психолога в дитячій виправній установі.

Назва дисципліни: **Основи психосоціальної роботи з дітьми.**

Опис змісту дисципліни: **Основні відмінності психіки дітей та дорослих.** Основні принципи організації психосоціальної роботи з дітьми. Психосоціальні послуги для сімей з дітьми. Психосоціальний розвиток дітей. Психосоціальна підтримка дітей в кризовій ситуації. Робота з психотравмованими дітьми. Психосоціальна допомога внутрішньо переміщеним дітям. Психосоціальний супровід малозабезпечених сімей з дітьми. Індивідуальна та групова робота з дітьми. Організація роботи з дітьми з особливими потребами. Психосоціальна допомога дітям, які пережили насильство. Особливості організації психосоціальної роботи з тяжко хворими дітьми. Консультування в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій.

7 семестр

ВК 3

Назва дисципліни: **Психологія злочинності.**

Опис змісту дисципліни: Кримінально-психологічна характеристика злочинності. Кримінально-психологічні ознаки злочину. Мотивація злочинної

поведінки. Мотивація злочинної агресії. Шляхи нейтралізації агресії. Масові форми поведінки людей і злочинність. Умови трансформації масових скупчень у агресивний натовп. Психологічні особливості діяльності правоохоронних органів при масових заворушеннях. Поняття особистості правопорушника і класифікація осіб, які вчинили злочин. Психологічна характеристика різних типів злочинців. Етапи формування злочинної поведінки. Психологія особистості потерпілого. Класифікація потерпілих. Психологічний аналіз показань потерпілого. Профілактика віктимності. Психологія злочинних груп. Психологія злочинності неповнолітніх. Гендерні аспекти злочинності.

Назва дисципліни: **Психологія творчості.**

Опис змісту дисципліни: Предмет психології творчості. Психофізіологічні механізми творчості. Історія розвитку психології творчості. Психологічна характеристика здібностей. Загальна характеристика творчої діяльності. Етапи та механізми творчого процесу. Творчість особистості у дзеркалі історії психології та культури. Психологічні особливості творчої особистості. Види творчості. Особливості творчої діяльності особистості на різних етапах онтогенезу. Соціально-психологічні умови творчої діяльності. Проблеми стимуляції творчої діяльності. Експериментальні особливості дослідження творчості особистості. Методи дослідження творчості. Методи навчання творчості.

Назва дисципліни: **Психосоматика.**

Опис змісту дисципліни: Предмет та завдання психосоматики. Психосоматичні співвідношення у нормі та патології. Характеристика основних стадій психосоматичного процесу. Класифікація психосоматичних розладів. Характерологічно орієнтовані концепції у психосоматиці. Психоаналітичні засади психосоматики. Психофізіологічні моделі виникнення психосоматичних розладів. Інтегральні підходи до психосоматики. Поняття про соціопсихосоматику. Принципи інтерв'ювання осіб з психосоматичними розладами. Алгоритм діагностики психосоматичних розладів. Психогігієна у психосоматиці. Особливості посттравматичних станів. Методи роботи з травматичними станами залежно від етапів травматизації. Психологічні передумови виникнення захворювань серцево-судинної системи, дихальної системи, репродуктивної систем та особливості психотерапії. Психологічні передумови виникнення захворювань шлунково-кишкового тракту та харчової поведінки. Психологічні передумови виникнення захворювань сечової системи. Психосоматичні аспекти захворювань ендокринної та імунної систем. Психосоматичні аспекти захворювань шкіри та опорно-рухового апарату. Психосоматичні розлади у дітей: теорія, діагностика, психотерапія.

ВК 4

Назва дисципліни: **Патопсихологія.**

Опис змісту дисципліни: Предмет, завдання, методи патопсихології. Місце патопсихології у системі психологічних та медичних наук. Поняття

психічної норми та патології. Особливості, завдання та принципи побудови патопсихологічного дослідження. Розлади відчуттів. Патопсихологічна діагностика розладів відчуттів. Розлади сприймання. Патопсихологічна діагностика розладів сприймання. Розлади пам'яті. Патопсихологічна діагностика розладів пам'яті. Розлади уваги. Патопсихологічна діагностика розладів уваги. Розлади мислення. Патопсихологічна діагностика розладів мислення. Розлади інтелекту. Патопсихологічна діагностика розладів інтелекту. Розлади емоційно-вольової сфери особистості. Особливості патопсихологічного дослідження розладів емоційно-вольової сфери особистості. Психологічна та патопсихологічна характеристика свідомості. Розлади самосвідомості. Особистість у патопсихології. Класифікації розладів особистості. Характеристика основних розладів особистості.. Патопсихологічні методики для дослідження особистості.

Назва дисципліни: **Пропедевтика психічних захворювань.**

Опис змісту дисципліни: Предмет та завдання пропедевтики психічних хвороб. Пропедевтика загальних ознак психічних хвороб. Класифікація психічних розладів. Організація допомоги хворим із психічними порушеннями. Методи психіатричного дослідження. Поняття психопатологічного симптому, синдрому і захворювання. Реєстри психічних розладів. Порушення відчуттів, сприймань і уявлень. Порушення пам'яті. Порушення мислення та інтелекту. Порушення емоцій. Порушення ефektorної сфери. Порушення свідомості та самосвідомості. Психопатологічні синдроми. Пропедевтика розладів психіки та поведінки внаслідок органічного ураження головного мозку. Пропедевтика ендогенних психотичних розладів. Пропедевтика розладів особистості у дорослих, розумової відсталості та невротичних розладів.

Назва дисципліни: **Психіатрія.**

Опис змісту дисципліни: Історія розвитку, предмет і завдання психіатрії. Основні психопатологічні синдроми. Поняття нозології. Принципи сучасної класифікації психічних розладів. Розділи Міжнародної класифікації психічних розладів. Організація психіатричної допомоги в Україні і в світі. Розлади сприймання. Синдроми розладів сприймання. Розлади уваги. Патологія пам'яті. Розлади мови. Психопатологічні розлади мови. Розлади мови, обумовлені переважно органічними ураженнями. Розлади інтелекту. Варіанти деменцій. Розлади емоцій (афектні розлади). Види розладів емоцій. Розлади волі, моторики і потягів. Розлади свідомості. Потьмарення свідомості (кількісні зміни свідомості). Зміни свідомості (якісні розлади свідомості). Позитивні (психопродуктивні) синдроми. Невротичні синдроми. Психопатичні і психопатоподібні синдроми. Епілептичні і епілептиформні синдроми. Негативні (дефіцитарні) синдроми. Преморбідні типи особистості. Акцентуації характеру. Психогенні психічні розлади. Посттравматичний стресовий розлад. Розлади особистості. Афектні розлади настрою. Сучасні уявлення про шизофренію.

ВК 12

Назва дисципліни: **Військова психологія.**

Опис змісту дисципліни: Військова психологія як наука і навчальна дисципліна. Військова психологія в контексті військової політики і безпеки України. Військовий психолог як центральна постать психологічної служби у ЗСУ. Соціально - психологічна адаптація військовослужбовців. Особливості перебігу психічних процесів у ході військової діяльності. Урахування індивідуально - психологічних особливостей військовослужбовців в роботі психолога з особовим складом. Сутність та особливості військової дисципліни. Психологічне забезпечення діяльності військового підрозділу в екстремальних і надзвичайних ситуаціях військового конфлікту. Механізми психологічного захисту військовослужбовця в надзвичайних ситуаціях. Особливості впливу психічної травми на особистість військовослужбовця. Перша психологічна допомога постраждалим у надзвичайних ситуаціях внаслідок військових конфліктів. Специфіка морально - психічного стану особового складу військ у мирний і військовий час. Психологічне забезпечення бойового чергування. Організація психологічної підготовки особового складу підрозділу до активних бойових дій в умовах сучасної війни. Морально - психологічне забезпечення підготовки військовослужбовців до ведення бойових дій.

Назва дисципліни: **Наркологія та залежні стани.**

Опис змісту дисципліни: Загальні питання наркології. Міждисциплінарні зв'язки наркології та медичної психології Клінічні аспекти наркології. Основні наркологічні синдроми та стадії перебігу наркологічних захворювань. Характеристика окремих видів хімічних залежностей Особливості розвитку та формування залежностей Діагностичні та експертні аспекти роботи із залежними хворими. Патопсихологічні порушення при залежностях Психологічні аспекти формування залежностей. Нехімічні види залежностей. Загальні питання психокорекційної та реабілітаційної роботи Огляд психологічних методів допомоги при залежній поведінці та напрямів реабілітації Структура та зміст програм психокорекційної роботи з хімічно залежними хворими.

Назва дисципліни: **Перинатальна психологія та психологія материнства.**

Опис змісту дисципліни: Перинатальна психологія у світовій практиці та на теренах України. Основні напрями практичної діяльності перинатального психолога. Кризи становлення материнської сфери жінки. Становлення материнської ідентичності жінки. Психологічна готовність до материнства. Підготовка вагітної жінки до пологів. Становлення батьківської ідентичності чоловіка. Етапи становлення батьківської ідентичності. Роль батька дитини у психологічному здоров'ї матері та дитини. Підготовка до партнерських пологів. Партнерські пологи. Перинатальні та неонатальні втрати. Консультація психолога як психологічна допомога у горі. Постабортний синдром. Симптоми, діагностика, допомога. Ненормативна криза бездітності та особливості її подолання. Порівняльний аналіз методологічних особливостей

застосування методів психодіагностики у психології вагітності та материнства. Проективні методи роботи з вагітною жінкою. Практична діяльність психолога у перинатальних закладах. Програма психологічної підготовки вагітної жінки до перших пологів. Ревність між сіблінгами. Домпомога батькам у вирішенні проблеми ревнощів.

8 семестр **ВК 13**

Назва дисципліни: **Основи психотравматології.**

Опис змісту дисципліни: Основні цілі та завдання психотравматології. Загальні питання етіопатогенеза психічних розладів у психотравматології. Організаційно-правові аспекти психотравматології. Лікувально-реабілітаційний та профілактичний аспекти в психотравматології. Психічні реакції: Простий страх, тривога. Реакції та стани: Вина, реакція втрати, переживання втрати при розведенні. Суїцидальність. Психогенні сексуальні порушення. Згвалтування. Адаптаційні (ситуаційні, невротичні), пов'язані зі стресом розлади. Реактивні стани та психози.

Назва дисципліни: **Основи соціально-психологічної реабілітації.**

Опис змісту дисципліни: Нормативно-правове забезпечення індивідуального підходу з надання реабілітаційних послуг. Нормативне забезпечення, основні концепції, підходи та принципи реабілітаційної діяльності в Україні. Законодавче забезпечення діяльності центрів соціально-психологічної реабілітації населення. Нормативно-правове регулювання діяльності з інформування населення про соціальні та реабілітаційні послуги. Теоретичні основи соціально-психологічної реабілітації. Основні аспекти організації соціально-психологічної реабілітації неповнолітніх. Соціально-психологічна дезадаптація як соціальна проблема. Організація та порядок здійснення соціально-психологічної реабілітації дітей, вилучених із ситуацій торгівлі дітьми та інших найгірших форм дитячої праці. Соціально-психологічна реабілітація дітей, вилучених із ситуацій торгівлі дітьми та інших найгірших форм дитячої праці. Теоретико-прикладні основи соціальної допомоги жінкам і дітям, які постраждали від домашнього насильства. Законодавчо-нормативне забезпечення соціально-психологічної реабілітації осіб з інвалідністю. Особливості соціально-психологічної реабілітації осіб з інвалідністю. Соціально-психологічна реабілітація осіб, засуджених до позбавлення волі. Законодавчо-нормативне забезпечення соціально-психологічної реабілітація військовослужбовців – учасників бойових дій. Соціально-психологічна реабілітація військовослужбовців – учасників бойових дій.

Назва дисципліни: **Основи арттерапії.**

Опис змісту дисципліни: Теоретико-методологічні основи застосування методів арттерапії. Ізотерапія. Особливості роботи з метафоричними асоціативними картами. Сімейна системна арттерапія. Пісочна терапія. Організація арттерапевтичної сесії. Критерії якісного завершення консультування. Непряме діагностування в арттерапії. Застосування

арттерапії з роботі різними запитами клієнтів. Арттерапія в роботі з емоційним вигоранням. Методи арттерапії в подолання психологічної травми.

ВК 14

Назва дисципліни: Сучасні технології профорієнтації та професійного розвитку.

Опис змісту дисципліни: Основні методологічні засади профорієнтації. Характеристика структури та основних напрямків профорієнтаційної роботи. Історія розвитку профорієнтації. Особливості організації профорієнтаційної роботи з дітьми та дорослими. Професійна освіта та виховання. Професійна діагностика. Професійне консультування. : Професійна адаптація та активізація. Психологія професійного самовизначення і самореалізації особистості. Особистість у системі «людина-професія». Професійна мотивація. Соціально-психологічний аналіз професійної діяльності. Психологія професій. Психодіагностичні методи і прогноз діяльності в системі професійного відбор. Психологічні засади самореалізації особистості дорослого віку.

Назва дисципліни: Тренінг з основ медіації.

Опис змісту дисципліни: Загальне уявлення про природу конфліктів. Позиції, інтереси та потреби у конфлікті. Аналіз конфлікту (картографія). Загальні положення про медіацію (посередництво). Медіація в Україні країнах дальнього та близького зарубіжжя. Процедура медіації. Навички медіатора. Особа медіатора: правові та психологічні аспекти.

Назва дисципліни: Діяльність психолога в системі інклюзивної освіти.

Опис змісту дисципліни: Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні. Типологія аномального розвитку. Основи інтегративної діагностики аномального розвитку. Корекційно-розвивальна робота з дітьми з аномальним розвитком. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітніх навчальних закладах. Психолого-педагогічне вивчення підлітків з аномальним розвитком. Організація роботи асистента вчителя в інклюзивному освітньому середовищі. Курикулум навчального та корекційно-розвивального процесів.

ВК 15

Назва дисципліни: Судово-психологічна експертиза.

Опис змісту дисципліни: Організаційно-правові аспекти судово-психологічної експертизи. Теоретичні та методологічні аспекти судово-психологічної експертизи. Судово-психологічна експертиза в кримінальному процесі. Судово-психологічна експертиза особливих емоційних станів. Судово-психологічна експертиза в цивільному та адміністративному процесі. «Висновок» експерта-психолога: форма та зміст.

Назва дисципліни: Психологічна реабілітація військовослужбовців та їх сімей.

Опис змісту дисципліни: Предмет вивчення психологічної реабілітації та

військових. Принципи психологічної реабілітації постраждалих у надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Життєстійкість та життєздатність як чинники профілактики розвитку професійних деструкцій у фахівців екстремальних професій. Посттравматичне зростання. Теорії посттравматичне зростання. Оцінка психічного здоров'я при стресових розладах. Принципи та алгоритм надання невідкладної психологічної допомоги. Діагностичні критерії ПТСР. Діагностика ПТСР за методиками психофізіологічної експертизи. Профілактика та подолання професійного вигорання психологів, волонтерів, капеланів. Міжнародний досвід у наданні психологічної допомоги військовослужбовцям і ветеранам війни. Психологічна допомога ветеранам війни. Мотиваційні інтервенції для ветеранів та їхніх рідних і близьких осіб. Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя. Психологічна робота з сім'ями військовослужбовців.

Назва дисципліни: **Психологія суїциду.**

Опис змісту дисципліни: А 1. Загальна характеристика аутоагресивної та суїцидальної поведінки. Детермінанти суїцидальної поведінки. Особистісні передумови суїцидальної поведінки. Соціально-психологічні особливості суїцидальної поведінки різних груп населення. Психодіагностика суїцидальної поведінки. . Методи психологічної профілактики та корекції суїцидальної поведінки. Психологічна допомога близьким та рідним суїцидента.